

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 6005/18

לפני: כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט ג' קרא

העותרים: 1. ד"ר לאה גולדין
2. פרופ' שמחה גולדין
3. צור גולדין

נגד

המשיבים: 1. ממשלת ישראל
2. ראש ממשלת ישראל
3. שר הביטחון
4. ועדת השרים לענייני שבויים ונעדרים (ועדת שו"ף)

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרים: עו"ד פרופ' אביעד הכהן; עו"ד עודד סבוראי;

עו"ד משה יפה

בשם המשיבים: עו"ד ד"ר יובל רויטמן

פסק-דין

השופט נ' הנדל:

1. בעתירה שלפנינו מבקשים העותרים – הוריו ואחיו של חלל צה"ל, סגן הדר גולדין ז"ל, שגופתו מוחזקת זה למעלה מארבע שנים בידי ארגון החמאס בעזה, אליהם הצטרף המרכז האקדמי שערי מדע ומשפט – להורות למשיבים לנמק "מדוע לא יכנסו לאלתר את המשיבה 4, ועדת השרים לענייני שבויים ונעדרים [...] כדי לדון בהשבת חיילי צה"ל הביתה לישראל, קודם שייעשו מעשים בלתי הדיירים בהגעה להסדר או בחתימת הסכם עם החמאס". זאת, בהתאם להחלטה ב/121 של ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי (להלן: הקבינט) מיום 29.6.2016, בה נקבע, בין היתר, כי יוקם "צוות שרים מתוך חברי הקבינט שידון ויטפל באופן רציף" בנושא השבויים והנעדרים,

"ויעסוק בייצור מנופים על החמאס" לקידום שחרורם (להלן: ועדת שו"ן). לטענת העותרים, ועדת שו"ן הפכה "לוועדה חלולה, ריקה מתוכן, 'ועדת ישראל-בלוף'", ויש להורות למשיבים למלא אחר הוראות הקבינט, ולכנס אותה לאלתר – כפי שמתבקש גם מחובת המדינה לפעול להשבת בניה משדה הקרב, ולו לאחר מותם.

ביום 22.8.2018 הגישו העותרים בקשה "להגשת תצהיר נוסף" – בעקבות "ציוץ" בחשבון הטוויטר של לשכת ראש הממשלה, בו נמסר כי ועדת שו"ן התכנסה לשיבות עדכון בתאריכים 24.6.2018 ו-1.7.2018. לדברי העותרים, הפרסום מאשר את חששותיהם; הוא מלמד כי הוועדה כונסה אך פעמיים במהלך תקופה בת למעלה משנה ומחצה, וכי המשיבים לא טרחו לכנס אותה בשלביו המתקדמים של המשא ומתן עם ארגון החמאס. הם ביקשו כי נורה, אפוא, למשיבים להשיב לשאלות שונות שהעלו בעניין, ולא זכו למענה.

2. עד מהרה הוגשה תגובת המשיבים – בה נאמר כי יש לבחון את סוגיית כינוסה של ועדת שו"ן על רקע המכלול הרחב של המאמצים להשבת האזרחים אברה מנגיסטו והישאם אל סיד, וגופות חללי צה"ל סגן הדר גולדין ז"ל וסמ"ר אורון שאול ז"ל. לטענת המשיבים, הואיל והתברר כי ועדת שו"ן התכנסה זה לא מכבר, הרי שהעתירה שלפנינו התייתרה – מה גם שסוגיית תדירות כינוסי הוועדה תלויה ועומדת בפני בית משפט זה במסגרת עתירה קודמת של העותרים (בג"ץ 4248/18; להלן: העתירה הקודמת). המשיבים הוסיפו ועמדו על היקף ההתערבות השיפוטית המצומצם בסוגיות של יחסי חוץ וביטחון; הדגישו כי אין לקשור בין התנהלות ועדת שו"ן ובין סמכויות הדרג המדיני לקדם הסדרים מדיניים וביטחוניים; ועדכנו אודות המענה שניתן לשאלות העותרים.

3. ביום 30.8.2018 הוריתי לעותרים להשיב לתגובת המשיבים, "לרבות ביחס לרלוונטיות העתירה התלויה ועומדת בבג"ץ 4248/18". בתשובתם הקצרה, שהמועד להגשתה מוארך בזאת עד עת הגשתה בפועל, נמנעו העותרים מהתייחסות לצורך בניהול מקביל של שתי העתירות. חלף זאת, הם הסתפקו בטענה הכללית כי תגובת המשיבים "אינה עולה בקנה אחד עם מעשים והצהרות אחרות" שלהם, וביקשו "להותיר את שתי העתירות על כנן ולקיים בהן דיון במועד הראוי".

4. בנסיבות אלה, דין העתירה הנוכחית להימחק. אכן, עתירה זו הוגשה על רקע המגעים המתקדמים (לפחות בעת הגשתה) עם ארגון החמאס, בעוד קודמתה נושאת אופי כללי יותר, ומבקשת להורות למשיבים לנמק מדוע לא יכנסו את ועדת שו"ן

”לישיבות קבועות ותדירות, לנוכח הנסיבות הרלוונטיות לעבודתה והמתחדשות מדי זמן”. ברם, דווקא משום שהעתירה הנוכחית עוסקת בווריאציה ספציפית של הסעד שהתבקש בעתירה הקודמת (קרי, כינוס ועדת השו”ן כאשר הנסיבות המתחדשות מחייבות זאת), ברי כי ביסוד שתי העתירות ניצבת סוגיה משפטית זהה. משום כך, אין לאפשר דיון מקביל בשתי העתירות – ויש להעדיף את העתירה הקודמת, שהיא בגדר “בכלל מאתיים מנה”, על פני העתירה הקונקרטיית שבכותרת. ודוקו, התפתחויות מאוחרות עשויות להצדיק, לעיתים, הגשת עתירה חדשה (ראו, למשל, בג”ץ 679/18 אביבי נ’ ראש הממשלה ושר החוץ (10.4.2018); בג”ץ 7635/15 התנועה למדינה יהודית ודמוקרטית נ’ היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 6 (6.6.2018)). אולם, במקרה שלפנינו לא מדובר בשינוי המקרין על התמונה הנורמטיבית הרלוונטית, כי אם ב”דוגמה” לשאלות העקרוניות שהעלתה העתירה המוקדמת – שהסעד המבוקש בה עודנו רלוונטי. דרך המלך היא, אפוא, הגשת בקשה לתיקון העתירה הקודמת (ככל שהעותרים רואים בכך צורך), ולא פיצול הדיון לשתי עתירות שונות.

5. העתירה נמחקת, אפוא, תוך שמירה על טענותיהם המהותיות של העותרים. אין צו להוצאות.

ניתן היום, ל’ בחשון התשע”ט (8.11.2018).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט